

Sygn. akt VU 6199/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska w

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku K. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania K. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 25 sierpnia 2014 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 6199/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 sierpnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy K. S. (1) prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował on 15 lat stażu pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym w dniu 23 września 2014 roku, K. S. (1) wniósł o przyznanie żądanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych. Podniósł, że pracował w takich warunkach w okresie od 23 maja 1984 roku do 31 października 1993 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w R. jako posadzkarz.

Na rozprawie w dniu 10 marca 2015 roku wnioskodawca wniósł o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych również okresu zatrudnienia w (...) S.A. z siedzibą w R. na podstawie przedłożonego świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

K. S. (1), urodzony w dniu (...), złożył w dniu 31 lipca 2014 roku, wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 w aktach ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. ZUS nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych żadnych okresów zatrudnienia.

Wnioskodawca przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ale złożył wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu państwa.

(okoliczności niesporne)

W okresie od 2 czerwca 1975 roku do 30 kwietnia 1984 roku wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) w R. obecnie (...) S.A. W świadectwie pracy wskazano, że wnioskodawca pracował w w/w przedsiębiorstwie na stanowisku ciągnacz drutu. Pracował on na cały etat w Wydziale Ciągarnia przy maszynie do ciągnięcia drutu. Wkładał stalowe lub miedziane druty w ciągadła, aby z grubego drutu powstał drut cienki, który był potrzebny do spawania.

(dowód: świadectwo pracy, umowy o pracę i karta obiegowa w aktach osobowych, zeznania wnioskodawcy protokół audio-video z dnia 14 maja 2015 roku 36 minuta 19 sekunda- 45 minuta 11 sekunda)

W świadectwie pracy z dnia 20 stycznia 2003 roku (...) S.A. z siedzibą w R. wskazała, że wnioskodawca wykonywał prace w warunkach szczególnych w okresie od 2 czerwca 1975 roku do 30 kwietnia 1987 roku na stanowisku ciągnacz (Dział III poz. 45 pkt 1 załącznika do zarządzenia nr 3 Ministerstwa Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku Dz.Urz. MH i PM nr 1-3).

(dowód: kserokopia świadectwa pracy k. 11)

W okresie od 23 maja 1984 roku do 31 października 1993 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w R. (później (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa). Przedsiębiorstwo to zajmowało się budową bloków mieszkalnych, szkół, przedszkoli i budynków rolniczych.

W świadectwie pracy wskazano, że wnioskodawca pracował w w/w przedsiębiorstwie na stanowisku posadzkarza. Zgodnie z umową o pracę z dnia 23 maja 1984 roku wnioskodawca został zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) na okres próbny do dnia 5 czerwca 1984 roku na budowie na stanowisku posadzkarz - lastrykarz. W kartach obiegowych i angażach dotyczących okresu zatrudnienia od 23 maja 1984 roku do 31 października 1993 stanowisko pracy wnioskodawcy określano jako posadzkarz, posadzkarz-betoniarz.

(dowód: świadectwo pracy k. 21 w aktach ZUS, umowa o pracę z dnia 8 maja 1986 roku, umowa o pracę z dnia 8 sierpnia 1986 roku, karty obiegowe i angaże k.8-13)

W trakcie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w R. na stanowisku posadzkarza K. S. (2) nie wykonywał w okresie od 23 maja 1984 roku do 31 października 1993 roku stale i pełnym wymiarze czasu prac zbrojarskich i betoniarskich w budownictwie. W ramach wykonywanych czynności na budowie wnioskodawca wylewał betonowe i lastrykowe posadzki, schody, parapety i podesty oraz wykładał terakotę. Terakotę wykładał w łazienkach i kuchniach. Zdarzało się, że kładł płytki na schodach. Ponadto zdarzało się, że szykował szalunki, zbijał deski i robił zbrojenie, a następnie zalewał betonem ławę. Kiedy gotowe elementy stropu nie pasowały albo stawiano budynki tzw. jednoklatkowe i nie było gotowych prefabrykatów, wnioskodawca wylewał stropy.

(dowód: zeznania świadka S. K. (1) protokół audio-video z dnia 14 maja 2015 roku 13 minuta 1 sekunda – 25 minuta 35 sekunda, zeznania świadka K. K. (1) protokół audio-video z dnia 14 maja 2015 roku 25 minuta 40 sekunda- 34 minuta 43 sekunda i zeznania wnioskodawcy protokół audio-video z dnia 14 maja 2015 roku 36 minuta 19 sekunda- 45 minuta 11 sekunda, k.32-33)

(...) Przedsiębiorstwo (...) w R. nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy ocenił i zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika jednakże, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach miało charakter wiążący

i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., a tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Sąd, a także organ rentowy, są zatem uprawnione do weryfikacji danych zawartych w świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych, wystawionym przez pracodawcę. Jeżeli świadectwo to zawiera dane, które nie są zgodne z prawdą, nie mogą na jego podstawie dokonać ustaleń, od których uzależnione jest prawo do świadczeń emerytalnych. To samo dotyczy ujawnienia okoliczności, że wskazane w zaświadczeniu pracodawcy stanowisko pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie figuruje w wykazie powołanym w tym zaświadczeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 roku, I UK 15/04, OSNP 2005/11/161).

Brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.), obecnie rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia

11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ale złożył wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu państwa i w dniu (...) 2014 roku ukończył 60 lat.

Organ rentowy uznał, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych co najmniej przez 15 lat. Wnioskodawca twierdził zaś, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem pracował w takich warunkach w okresie od 2 czerwca 1975 roku do 30 kwietnia 1984 roku w Zakładach (...) w R. na stanowisku ciągnacz drutu oraz w okresie od 23 maja 1984 roku do 31 października 1993 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w R. jako posadzkarz.

W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawcy i przyznania mu prawa do emerytury ze względu na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, albowiem wnioskodawca nie udowodnił, że pracował w takich warunkach co najmniej przez 15 lat.

Odnośnie spornych okresów zatrudnienia, które wskazał wnioskodawca, podnieść należy, iż praca wykonywana przez wnioskodawcę w tych okresach mogłaby być uznana za pracę w warunkach szczególnych jedynie wówczas, gdyby wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) prace przy obsłudze ciągnarek i urządzeń pomocniczych w ciągnarni (Wykaz A, Dział III, poz. 11) oraz w (...) Przedsiębiorstwie (...) prace zbrojarskie i betoniarskie (Wykaz A, Dział V , poz. 4) lub też innego rodzaju prace wymienione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony bowiem tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace, o jakich mowa w rozporządzeniu (por. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272 oraz z dnia 19 maja 2011 roku, III UK 174/10, LEX nr 901652).

Dokonując ustaleń w zakresie prac wykonywanych przez wnioskodawcę w Zakładach (...) w R. w okresie od 2 czerwca 1975 roku do 30 kwietnia 1984 roku Sąd oparł się na dokumentach zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy w postaci świadectwa pracy, umowy o pracę, angaży i karty obiegu oraz zeznaniach wnioskodawcy. Z dowodów tych jednoznacznie wynika, iż wnioskodawca wykonywał w w/w okresie tylko prace w ciągnarni przy obsłudze ciągnarki. Wobec powyższego Sąd uznał, za bezpodstawny zarzuty organu rentowego, że świadectwo pracy wykonywania pracy w warunkach szczególnych wydane przez (...) S.A. w R. jest wystawione niezgodnie z zarządzenia nr 3 Ministerstwa Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku, ponieważ wpisano w nim stanowisko ciągnacz, nie zaś wymienione w tym zarządzeniu stanowisko ciągnacz drutu i prętów. Sąd, jako uprawniony do weryfikacji danych zawartych w/w świadectwie, na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego w tym wymienionych na wstępie dokumentów, z których jednoznacznie wynika , że wnioskodawca pracował na stanowisku ciągnacza drutu, uznał, że zachodzą podstawy do uznania okresu od dnia 2 czerwca 1975 roku do 30 kwietnia 1984 roku, za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach przy obsłudze ciągnarki i urządzeń pomocniczych w ciągnarni jako ciągnacza drutu. Stanowisko to jest wyszczególnione w wykazie A dziale III poz.11 w/w rozporządzenia a także w załączniku 1 w dziale III poz. 45 pkt. 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku.

Dokonując ustaleń w zakresie prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie od 23 maja 1984 roku do 31 października 1993 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w R. Sąd oparł się na dokumentach zawartych w aktach ZUS w postaci umowy o pracę, angaży i kart obiegu, zeznaniach świadków S. K. (2) i K. K. (2) oraz zeznaniach wnioskodawcy. Z dowodów tych wynika, że wnioskodawca wykonywał w w/w okresie nie tylko prace zbrojarskie

i betoniarskie. Obowiązki wnioskodawcy jako posadzkarza miały szeroki zakres. Wnioskodawca nie tylko wylewał beton. W okresie spornym również wylewał lastryko oraz wykladał terakotę w łazienkach, kuchniach i na schodach oraz wykonywał szalunki. Prace te nie są zaś pracami zbrojarskimi i betoniarskimi.

Do prac w szczególnych warunkach można zaliczyć wnioskodawcy jedynie prace betoniarskie i zbrojarskie (Wykaz A, Dział V, poz. 4). Pozostałe jednak prace wykonywane przez wnioskodawcę nie są wymienione w Wykazie A dział V lub dział XIV załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. A skoro tak, to wnioskodawca nie wykonywał prac w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Oprócz bowiem prac, które szkodliwie wpływały na jego zdrowie (prac betoniarskich i zbrojarskich), wykonywał także prace w ramach obowiązującego go 8-godzinnego czasu pracy, które takiego charakteru nie miały.

Skoro zatem w okresie 23 maja 1984 roku do 31 października 1993 roku wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prac wymienionych w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, to nie było podstaw do zaliczenia tego okresu do pracy w warunkach szczególnych.

Biorąc pod uwagę powyższe uznać należało, iż w toku procesu wnioskodawca nie wykazał, by spełnił przesłankę wykonywania pracy w warunkach szczególnych w ilości co najmniej 15 lat. Wykazał jedynie 8 lat 10 miesięcy i 28 dni pracy na stanowisku ciągarza drutu w Zakładach (...) w R.. Fakt ten skutkował koniecznością przyjęcia, że nie spełnia on wymaganych prawem warunków do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.